

learned in terms of hybrid warfare – strategic communications, operational / combat capabilities, joint exercises, and cyber defense [3]. Third part of the analysis will evaluate the Euro-Atlantic integration issue which has long been desired by both states, but still has not been achieved yet. In this respect, highlighted will be recent developments in regards to applying for EU candidate status and common packages for Georgia and Ukraine.

The last part of the analysis concerns the evaluation of laps in the bilateral relations of the two states. Analysis will be focused on the issue of recalling the ambassadors, the latest occurrence and its importance for future cooperation. By the end of the work, the whole discussion will be concluded as a takeaway section.

References

1. Emerging Europe. (2021). Georgia and Ukraine are talking again, but little else. <https://emerging-europe.com/news/georgia-and-ukraine-are-talking-again-but-little-else/>
2. Harvard University. (2022). Georgia's Fate Linked with Ukraine. <https://daviscenter.fas.harvard.edu/insights/georgias-fate-linked-ukraine>
3. Middle East Institute. (2021). As tensions grow, a strong Georgia-Ukraine partnership is essential for Black Sea security. <https://www.mei.edu/publications/tensions-grow-strong-georgia-ukraine-partnership-essential-black-sea-security>

Бабій Інна

Донецький національний університет імені Василя Стуса

ДИПЛОМАТІЯ МІСТ У ВИРІШЕННІ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ЯК ПРОЯВ СУБ'ЄКТНОСТІ МІСТА НА МІЖНАРОДНІЙ АРЕНІ

Анотація. У дослідженні окреслено розвиток дипломатії міста у напрямі вирішення глобальних проблем. Основна увага приділена діяльності універсальних регіональних та глобальних мереж міст на стратегічному рівні. Підтверджено, що на рівні ООН та серед самих міст виникає дедалі більш чітке усвідомлення та концептуальне закріплення суб'єктності міст, однією із ознак якої в майбутньому має стати функціонування «розумного міста» як необхідної вимоги для ефективного подолання глобальних викликів.

Ключові слова: місто, дипломатія міста, цілі сталого розвитку, міжнародна суб'єктність, розумне місто.

Abstract. The research outlined the development of city diplomacy in sphere of global issues solving. The focus is on the universal regional and global city networks activity. It is confirmed that on the UN level and among cities understanding and conceptual fixation of city subjectivity arise more and more clearly. In the future one of characteristic of this subjectivity could be functioning of smart city as necessary demands for overcoming of global challenges.

Keywords: city, city diplomacy, SDGs, international subjectivity, smart city.

3-поміж низки акторів, які впливають на міжнародну політику, вчені виділяють специфічну групу суб'єктів – міста. Вони стають цікавими для дослідження, заважаючи на «гібридність» їхньої суб'єктності. З одного боку, методи й канали їхньої міжнародної діяльності схожі з тими, що використовують недержавні актори: як-от об'єднання у спеціалізовані галузеві міжнародні мережі, діяльність яких є незалежною від політики державних урядів. З іншого боку, місцеві адміністрації зазвичай є ланками виконавчої влади держави, фінансу-

вання міст часто пов'язане із загальнодержавною податковою системою, ступінь самостійності локальних одиниць також залежить від державного устрою, панівної владної системи, прийнятої моделі управління. За низкою якісних та кількісних досліджень міста Китаю чи інших країн є автократіями, мають досить обмежену автономію у прийнятті рішень чи виборі напрямів своєї міжнародної діяльності [2, 14, 5, 22]. Така гетерогенність у характеристиці міст залишає дискусійним питання суб'єктності міста як актора міжнародних відносин. Вона також спонукає до дослідження ролі дипломатії міста у боротьбі з глобальними проблемами та досягненні цілей сталого розвитку. Адже успішна дипломатія міста у вирішенні глобальних проблем та досягненні цілей сталого розвитку посилює суб'єктність міста як актора міжнародних відносин.

Обґрунтовуючи існування міста як суб'єкта міжнародних відносин, використовуємо певні орієнтири. По-перше, це існування та розвиток побратимського руху, транскордонного співробітництва міст, які врешті-решт еволюціонували у практику дипломатії міста. По-друге, дипломатія міста перетворюється на більш організовану та сплановану діяльність: механізми, географія та стилі якої є досить широкими та різноманітними. Вони починаються від традиційних договорів про побратимство і закінчуються багатосторонніми проектами в рамках роботи мереж міст і поза ними. По-третє, це наявність ресурсу м'якої сили у міста, що приваблює і викликає довіру у міжнародних партнерів. А різноманітні дипломатичні ініціативи міст часто направлені на її просування за кордоном. І по-четверте, це внесок міст не лише у власний розвиток, а й розвиток цілого людства, адже у їх дипломатичній діяльності часто проглядається принцип «дій локально – думай глобально».

Сучасний період такої активності, вважаємо, розпочався із визначенням цілей розвитку на найближчі 15 років та створенням Нової програми розвитку міст Хабітат III (2016 р.). Найбільші мережі міст та їх об'єднання у форматі Глобальної цільової групи локальних та регіональних представників визначили як важливу мету діяльності «локалізацію глобальних цілей» [10, 13]. Крім того, у процесі адвокації під час створення програми Хабітат III представники локальної влади окреслили власну суб'єктну спроможність, що виходить із наближенням до населення, демократичної природи виборності представників, здатності розвиненої локальної економіки сприяти зменшенню нерівності [4].

Яскраві приклади привернення уваги до ресурсу міст, як потенційно корисного в міжнародній політиці, бачимо після Другої світової війни із ініціативи Дуайта Ейзенхауера Sister City International. Вона була покликана на поширення культури мирного співіснування й просування демократичних цінностей та цінностей прав людини заради кращого взаєморозуміння між народами та зменшення конфліктності. Отже, подолання проблеми війни (як найбільш гострої фази міжнародного конфлікту) стало одним із перших глобальних викликів, до вирішення якого долучили міста. Із подальшою еволюцією муніципальної дипломатії міста вже самотужки продовжували просувати культуру миру через ініціативи, направлені на зменшення кількості ядерної зброї, подолання апартеїду в ПАР та ін. [8]. Однак, прискорений розвиток світу й поява низки інших критичних сфер призвели до того, що проблема міст та урбанізації з'явилася на

майданчику ООН. Водночас міста почали брати на себе зобов'язання у вирішенні низки глобальних проблем.

Питання міст та міських поселень потрапило на майданчик ООН у 1976 р., коли була проведена Перша конференція із розвитку населених пунктів і створено програму Хабітат I. З того часу і до сьогодні вона продовжує існувати, про це говоримо на основі програм Хабітат II (1996) і Хабітат III (2016), визнанні 11-ої цілі сталого розвитку, запровадженні Резолюцією A61/439 ООН «Всесвітнього дня міст» та жовтня як місяця урбанізації [18, 1].

З іншого боку, міста шляхом побратимських контактів почали брати на себе зобов'язання у вирішенні низки проблем й до 1976 р. Серед сфер та варіацій тлумачення глобальних проблем дослідники дипломатії міста, заради чіткості її концептуалізації, виділяють групи базових сфер застосування. У 2007 р. Р. ван дер Плуйм визначив 6 сфер, у яких проявилася дипломатія міста: безпека, розвиток, економіка, культура, нетворкінг, представництво [15]. У своєму дослідженні дипломатичної активності міст та їхніх мереж М. Акуто визначив, що 29 % мереж присвячують свою роботу вирішенню проблем навколишнього середовища, нерівності – 18,5 %, культурі – 11,5 %, гендерній рівності – 7,5 %, міробудівництву – 8,5 %, а такі напрями, як охорона здоров'я, технології та безпека міського середовища, сукупно складають 13,5 % в роботі мереж станом на 2019 р [1, 5]. У 2020 р. Гранді описав приклади дипломатичної діяльності міст у 6 напрямках подібно до Р. ван дер Плуйма, але прибравши нетворкінг, представництво і розвиток на користь більш конкретних напрямів: екологічно-го, міграційного та розвитку «розумних міст» [5].

Наступні ініціативи міст у вирішенні глобальних проблем з'являлися у такій послідовності: економічна, пов'язана з концептуалізацією поняття «глобального міста» (1991 р.), де міста виступали як центри світової економіки; екологічна – у 1996 р., коли відбулася перша Асамблея представників локальної та регіональної влади, проте справжнім проривом було створення C40 у 2005 р.; міграційна була систематизована у 2014 р. на першому форумі мерів у Барселоні. Цього ж року IMD World Competitiveness Center разом із Центром інноваційних досліджень ім. Лі Куан Ю. провели широкий аналіз 102 міст для укладання рейтингу «розумних міст», хоча термін «розумне» у характеристиці міст з'явився ще з 1990 р. Сферу охорони здоров'я вони по-справжньому зачепили в умовах пандемії COVID-19, але необхідність подолання різних пандемічних та інфекційних хвороб у містах існує здавна. Тож у сучасних умовах майже не залишилося напрямів глобального розвитку, в яких не брали б участь міста.

Провівши власне дослідження стратегій діяльності регіональних та глобальних мереж міст, які б охоплювали поточний період, помічаємо, що пріоритетними для міст все ще залишається збереження екології планети й чисті міста. За нею йде економічний розвиток та пошук додаткових джерел фінансування міських проєктів. Інновації відіграють вагомий роль у досягненні цих цілей, тому орієнтація на них перебуває на 3 місці в рейтингу. Про охорону здоров'я переважно згадують мережі міст ЄС, стратегії яких адаптовані після 2020 р. Вони, в свою чергу, трохи більший акцент роблять на міграції. Треба згадати, що сфері розбудови миру, конкретно зазначаючи поняття «миру», «культури миру», «міробудівництва», приділяють увагу досить мало структур. Більш чітко воно

звучить у глобальних мережах. Але європейські мережі привертають увагу до ролі культури, спільних цінностей, демократії, як основ світового співіснування, що, базуючись на ліберальних теоріях, становить один із методів просування ідей миру [9 10 13 14]. Однак, коли у світі все більше загострюється протистояння між демократією та автократією, вбачаємо потребу серед міст на рівні дипломатії, як більш гнучким структурам, докладати зусиль для нового змістовного наповнення категорії миру, яка була б сприйнята всіма сторонами. Необхідно спільними зусиллями просувати її на вищі рівні, адже за прикладами багатьох конфліктів саме міста зазнають найбільшої шкоди, коли у сторін зникає спільне розуміння миру як цінності.

Крім того, хоча локальна влада й застосовує широкий набір механізмів та практик для локалізації вирішення глобальних проблем, в даному контексті цікавим є концепція «розумного міста». Припускаємо, що із розвитком технологій статус smart city буде однією із характеристик міст як суб'єктів на міжнародній арені, яка буде відрізняти їх від інших менш активних або неактивних урбаністичних центрів. Сьогодні у поняття «розумне місто» вкладають дві основні істини: технологічну розвиненість та філософію найбільш ефективного використання ресурсів, і людського також, завдяки мобільності та високої комфортності міст.

Розглядаючи вже згаданий рейтинг міст, відзначаємо, що першість у ньому відіграють європейські міста або ж міста з демократичних країн. Однак, розвивати свої міста як розумні прагнуть і більш автократичні режими, адже для них це здатність вирішувати зростаючу проблему перенаселення великих міст [11; 12].

Отже, досліджуючи суб'єктність міста через призму застосування дипломатії міста у вирішенні глобальних проблем, підтверджуємо гіпотезу, що вона може виконувати роль переконливого аргументу для підтвердження положення міст як акторів у міжнародних відносинах. Крім того, міста не лише у практичній, а й концептуальній формі обґрунтовують природу походження власної суб'єктності, коли йдеться про подолання глобальних викликів. Інтерес міст до різноманітного спектру питань розвитку людства зростає й розширюється з часом. Проте, за підсумками роботи універсальних мереж міст робимо висновок, що екологія й далі є пріоритетним вектором, хоча в інших відбулися зміни на користь інновацій та економічної стійкості. Питання миру потребує більшої уваги та додаткового перегляду. Натомість цікавою тенденцією просування міст у світовій політиці та їх розвитку є концепція «розумного міста». Її технологічний підтекст допомагає у вирішенні глобальних викликів, а філософський має потенціал до нівелювання причин багатьох із них. У багатьох інших напрямках міста демократичних країн досягли найбільшого рівня «розумності міст».

Джерела та література

1. Acuto M., Leffel B. Understanding the global ecosystem of city networks. Urban Studies. p. 1–17.
2. Acuto M., Morissette M., Chan D., Leffel B. 'City diplomacy' and twinning: lessons from the UK, China and Globally. London. 2016. p. 14.
3. Communication from the commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. Commission work programme 2022: Making Europe stronger together. Strasbourg, 19.10.2021. p. 13.

4. Glibal Taskforce of local abd regional government. URL: <https://habitat3.org/engagement/global-taskforce-of-local-and-regional-governments/>
5. Kihlgren Grandi L. City Diplomacy: Cities and the Global Politics of the Environment / ed.M. Acuto, E. Rapoport, J. Setyezer. Cham: Springer Nature. 2020. 180 p.
6. Kosovac A., Hartley K., Acuto M., Gunning D., Conducting City Diplomacy: A survey of International Engagement in 47 Cities. The Chicago Council on Global Affairs. 2020. 28 p.
7. Kozlowski W., Suwar K. Smart City: Definition, and Initiatives. *European Research Studies Journal. Special Issue 3*. Volume XXIV. 2021. P. 509–520.
8. Leffel B. Principles of Modern City Diplomacy and the Expanding Role of Cities. Journal of international affairs. URL: <https://jia.sipa.columbia.edu/principles-modern-city-diplomacy-and-expanding-role-cities-foreign-policy> (Last accessed 17.04.2022).
9. Metropolis strategic action plan 2021–2023: Active listening to transform our metropolitan spaces. Barcelona. 2020. 46 p.
10. Roadmap for localizing the SDGs: implementation and monitoring at subnational level. 2016. 44 p.
11. Smart city Index 2021. 113 p.
12. Smart City Index. 220 p.
13. Strategic priorities 2016–2022: Co-creating equality, peace and sustainability. UCLG. 2016. 28 p.
14. The political priorities of the European Committee of the Regions 2020–2025. Bringing Europe closer to people. Brussel. 2020. 23 p.
15. Van der Pluijm R. Melicen. J. City diplomacy the expanding role of cities in international politics. 2007. Hague: Netherlands Institute of International Relations. Clingendael Diplomacy Paper No. 10. p. 43
16. Мальський М. 3., Мацях М. М. Теорія міжнародних відносин. Київ: Знання, 2007. 461 с.
17. Новая програма развития городов. Habitat III. Кнотю 17–20 октября 2016. A/RES/71/256. Новая Программа Развития Городов. 2017. 74 ст.
18. Резолюция Генеральной Ассамблеи ООН 68/239. Осуществление решений Конференции Организации Объединенных Наций по населенным пунктам (Хабитат II) и укрепление Программы Организации Объединенных Наций по населенным пунктам (ООН-Хабитат). 2014. 6 с.

Янчук Іванна

Донецький національний університет імені Василя Стуса

НЕЛЕГАЛЬНА МІГРАЦІЯ ДО США ТА КАНАДИ

Анотація. У роботі досліджено особливості, актуальність, основні причини нелегальної міграції, її вплив на імідж країн, а також визначено можливі шляхи протидії цьому явищу на прикладі міграційної політики Сполучених Штатів та Канади. Зазначена тема зараз на часі, адже незаконна міграція постає надважливою політичною проблемою, яка пов'язана з правами людини, соціальним розвитком, геополітикою та неабияк впливає на міжнародний імідж та стан справ всередині держав.

Ключові слова: нелегальна міграція, міграційна політика, нелегальний мігрант, США, Канада.

Annotation. The paper studies the features, relevance, and main causes of illegal migration, its impact on the image of countries, as well as identifies possible ways to counter this phenomenon on the example of the migration policy of the United States and Canada. This topic is relevant nowadays, because illegal migration appears as the most important political problem, which is connected with human rights, social development, geopolitics and significantly affects the international image and the state of affairs within states.

Keywords: illegal migration, migration policy, illegal migrant, USA, Canada.